

Innspill til Barnehagelovutvalget

Hvordan sikre at foreldrestemmen er ivaretatt i barnehageloven med forskrifter?

Foreldreutvalget for barnehager (FUB) behandlet på utvalgsmøte 26.-27. mai 2011 saker med relevans til Barnehagelovutvalgets arbeid. Med dette sender FUB innspill om følgende:

1. Fysisk og psykososialt miljø
2. Retten til barnehageplass
3. Tilsyn

Fysisk og psykososialt miljø

FUB er opptatt av å sikre barnas miljø. Vi mener det i barnehageloven bør lovfestes en rett til et trygt og sikkert barnehagemiljø. Vi foreslår tilsvarende oppbygging og innhold som opplæringsloven 9a:

- Generelle krav
- Det fysiske miljøet (Bygg og materialer er tilpasset barnehagens formål og innhold)
- Det psykososiale miljøet. (Barn skal oppleve trygghet og sosial tilhørighet. De voksne har ansvar ved krenkende ord eller handlinger, mobbing, diskriminering, vold og rasisme. Når barn og foreldre ber om tiltak, skal dette behandles)
- Systematisk arbeid for å fremme helse, miljø og sikkerhet. (Barnehagens styrer er forpliktet)
- Barns medvirkning
- Tilsyn og sanksjonsmuligheter

Forslag 1: FUB foreslår at de innføres en lovbestemmelse om barnas barnehagemiljø i barnehageloven.

Retten til barnehageplass

FUB er opptatt av at retten til barnehageplass innebærer at alle foreldre skal ha et tilbud som er overens med behovet. Det er imidlertid store forskjeller på hva en barnehageplass innebærer. En hel

barnehageplass (mer enn 41 timer pr uke) kan ha store variasjoner i tilgjengelighet for foreldrene fordi barnehagene har ulike lokale ordninger for åpningstid og ferie:

- Sommerstengte barnehager. Det er eksempler på at kommuner stenger alle barnehager helt om sommeren
- Barnehager med begrenset åpningstid
- Barnehager som følger skoleruta
- Barnehager som avviker planleggingsdager og feriedager på tilfeldig valgte dager

Barnehageplasser tilbys på ulike vilkår. Retten til barnehageplass oppfylles bare delvis for mange foreldre grunnet ulike regler for åpningstid, planleggingsdager og ferie i den enkelte barnehage eller kommune. Foreldrene har behov for at det er mer like vilkår for hva en barnehageplass innebærer. FUB mener at det er behov for et regelverk som gir tydeligere retningslinjer for hva en barnehageplass skal være.

Forslag 2: FUB mener at det er behov for å klargjøre hva retten til barnehageplass innebærer og foreslår at det i barnehageloven defineres hvilket omfang en barnehageplass skal ha.

Tilsyn

Rapporten fra PwC "Tilsyn til besvær" har undersøkt kommunenes tilsyn med barnehagene. Her konkluderes med at tilsynspraksisen i kommunene varierer. Kommunenes dobbeltrolle som barnehageeier og barnehagemyndighet vurderes som spesielt problematisk ikke bare i utførelsen av tilsynet, men særlig som en premisse for kommunenes tilsynsoppgave. Dobbeltrollen fører til at det stilles spørsmål om rettsikkerhet og legitimitet.

FUB mener at rapporten må følges opp i lovverket og at departementets veileder om tilsyn må inneholde mer konkrete anbefalinger til innholdet i og oppfølgingen av tilsynet. Det er også spesielt viktig at kommunenes planer for tilsynet forankres i kommuneledelsen. Videre mener vi at kommunen må gis sanksjonsmuligheter for eksempel i form av reduserte tilskudd når pålegg ikke rettes opp. Her må det være en likebehandling av private og kommunale barnehager. Det må også sikres at foreldrene gjennom de lovfestede organer foreldreråd og samarbeidsutvalg sikres deltakelse i planlegging, gjennomføring og oppfølgingen av tilsynet.

Forslag 3: Barnehageloven § 16. *Tilsyn* må være mer utfyllende. Loven må inneholde retningslinjer for organisering, plan, utførelse og oppfølging av tilsynet. Foreldrerådet og samarbeidsutvalgets medvirkning må sikres gjennom deltakelse og tilgang på dokumentasjon.

Behandlet i FUB 27. mai 2011

Vedlegg:

Innspill til Brustadutvalget sendt 21. Mars 2011

- Lovfeste kommunale/lokale foreldreutvalg
- Lovfeste minimum to foreldresamtaler pr år med krav til innhold
- Styrke foreldrenes rett i sammenheng med rammeplanens fagområde "tekst og kommunikasjon" ved å konkretisere foreldrenes rett til medvirkning når barna snakker et annet språk enn norsk
- Barnehageloven/forskriftene bør gi retningslinjer for:
 - o Hvordan foreldrene kan medvirke i utarbeidelsen av barnehagens årsplan
 - o Hvordan foreldrene kan medvirke i å planlegge og å evaluere organiseringen / innholdet i barnehagen
 - o Hva samarbeidet mellom foreldrene og barnehagen innebærer og elementer i/ kjennetegn på samarbeidet
- Retningslinjer for klagebehandling i alle barnehager (HMS)
- For barn med behov for spesialpedagogisk hjelp bør flg. hjemles i barnehageloven:
 - o Rettigheter til spesialpedagogisk hjelp
 - o Pedagogpsykologisk rådgivningstjeneste (PPT)
 - o Rett til Individuell Opplæringsplan (IOP)
 - o Plikt til at PPT utarbeider en sakkyndig rapport
 - o Plikt til at PPT innhenter relevant informasjon fra kompetansesenter på den aktuelle diagnosen/ sykdommen
 - o Plikt til tverrfaglig samarbeid i kommunen om barn når det er behov for dette
- Lovfestet rett til barnehageplass fra ett år for alle barn
- Lovfeste barnehagefaglig utdanning for administrasjonen i kommunen
- Lovfeste årlige brukerundersøkelser
- Lovfeste krav til det fysiske miljøet
- Lovfeste krav til det psykososiale miljøet
- Lovfeste minimum 50 % pedagogtetthet evt. kombinert med minstekrav til bemanning (hvor mange voksne som til enhver til skal være sammen med barna)

Behandlet i FUB møte 16. mars 2011